

הוּא בְּנֵין, וְעַל דָּא לֹא אֲשַׁתְכַלֶּל. דָּהָא בְשֻׁעַתָּא דְּרַצּוֹן דְּלָעֵילָא יְתַעַר, יְיַטִיב וַיְדַלֵיק בְּהֹרִין דְּהַהוּא בְּנֵין, וְהַהוּא עֲבִידָתָא, דְּאָפִילוּ מְלָאכִין דְּלָעֵילָא, לֹא יִכְלֹן (לא) לְאַסְתְּבָלָא בְּהַהוּא בַּיּוֹם קָדְשָׁא, וְלֹא בְּהַהוּא בְּנֵין. וְכַדִין בַּיּוֹם קָדְשָׁא, וְכָל עַוְדָא אֲשַׁתְכַלֶּל.

תְּבִנָה חֻמּוֹת יְרוּשָׁלָם, וּכְיֵמֵן יוֹמָא דְאַשְׁתָדֵל בְּבְנֵין בַּיּוֹם קָדְשָׁא עַד כְּעַז, לֹא בְּנָה לֹזָן. (א) אֵי חֻמּוֹת יְרוּשָׁלָם עַד כְּעַז לֹא בְּנָה, בַּיּוֹם קָדְשָׁא עַל אַחַת כִּמְהָה וּכִמְהָה. אֶלָּא קָוֵדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָל עַוְדָיו, לֹא כְעַוְדָי דְבָר נָשָׁה. בְּנֵי נְשָׁא כָּד בְּנֵו בַּיּוֹם קָדְשָׁא לְתַתָּא, בְּקָדְמִיתָא עַבְדוּ שָׂוִירִי קְרִתָּא, וְלִבְסּוֹף עַבְדוּ בַיּוֹם קָדְשָׁא. שָׂוִירִי קְרִתָּא בְּקָדְמִיתָא, בְּגַיְן לְאַגְנָא עַלְיִיהָ, וְלִבְתָר בְּגַיְינָא דְבִתָּא. קָוֵדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹאו הַכִּי, אֶלָּא בְּגַיְן בַּיּוֹם קָדְשָׁא בְּקָדְמִיתָא, וְלִבְסּוֹף, כָד יְחִית לֵיה מִשְׁמִיא, וַיּוֹתִיב לֵיה עַל אֶתְרִיה, כְדִין יְבָנָה חֻמּוֹת יְרוּשָׁלָם דְאַפְנוֹן שָׂוִירִין דְקְרִתָּא. וְעַל דָּא אָמַר דָוִד עַלְיוֹ הַשְׁלוֹם, (תְּהִלִים נא) הַיְטִיבָה בְּרַצּוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן בְּקָדְמִיתָא, וְלִבְתָר תְּבִנָה (דף ק"ח ע"ב) חֻמּוֹת יְרוּשָׁלָם.

הַכָּא אֵית רֹזָא, כָל עַוְדָיִן דְעַבֵּיד קָוֵדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּקָדְמִיתָא אֲקָדִים הַהוּא דְלִבְרָה, וְלִבְתָר מוֹחָא דְלִגּוֹ, וְהַכָּא לֹאו הַכִּי. תָא חֹזֵי, כָל אַיִבּוֹן עַוְדָיִן דְעַבֵּיד

קוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא, וְאַקְדִּים הַהוּא דָלֶבֶר, מוֹחָא אַקְדִּים בְּמַחְשָׁבָה, וּבְעֻובְדָא הַהוּא דָלֶבֶר, דָהָא כָּל קְלִיפָה מִסְטוֹרָא אַחֲרָא הוּי, וּמוֹחָא מִן מוֹחָא, וַתְדִיר סְטוֹרָא אַחֲרָא אַקְדִּים וּרְבִי וְאַגְדִיל וְגַטִיר אַיְבָא. פִיּוֹן הַאֲתְרָבִי, וּרְקִין לִיהְ לְבֶר, (איוב כז) וַיַּכְיִין רְשָׁע וְצָדִיק יַלְבֵשׁ, וּזְרִקִין לְהַהְיָא קְלִיפָה, וּמְבָרְכִין (עקב ר' ע"א ע"א) לְצָדִיקָא דְעַלְמָא. אַבָּל הַכָּא, בְּבִנְיִנָּא דִבְיִ מִקְדָשָא, דִסְטוֹרָא בִּישָא יַתְעַבֵּר מְעַלְמָא, לֹא אַצְטְרִיךְ, דָהָא מוֹחָא וּקְלִיפָה דִילִיה הוּי. אַקְדִּים מוֹחָא, דְכַתִיב הַיְתִיבָה בְּרַצּוֹנָה אֶת צִיּוֹן בְּקָדְמִיתָא, וְלֹבֶתֶר תְבִנָה חֻמוֹת יְרוּשָׁלָם. הַהְיָא חֻמָה דָלֶבֶר, דָאֵיהָ קְלִיפָה, דִילִיה הִיא מִמְשָׁה. דְכַתִיב, (זכריה ב) וְאֵנִי אֲקִיהָ לְהַנְּאֵם יְיָ חֻמָת אֵשׁ סְבִיב. אֵנִי וְלֹא סְטוֹרָא בִּישָא.

יִשְׂרָאֵל, אַיִנְוֹן מוֹחָא, עַלְאהָ דְעַלְמָא. יִשְׂרָאֵל סְלִיקָו בְּמַחְשָׁבָה בְּקָדְמִיתָא, עַמְינָן עַוְבָדִי עַבּוּדָת כּוֹכְבִים וּמְזָלוֹת, דְאַיְנְוֹן קְלִיפָה, אַקְדִימָנו. דְכַתִיב, (בראשית לו) וְאֵלָה הַמְלָכִים אֲשֶׁר מַלְכוּ בָאָרֶץ אַדְוָם לִפְנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל. וּזְמִינָן קוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא, לְאַקְדִמָא מוֹחָא, בֶלֶא קְלִיפָה. דְכַתִיב, (ירמיה ב) קָדֵשׁ יִשְׂרָאֵל לִיְיָ רָאשִׁית תְבִוָתָה, מוֹחָא קָדִים לְקְלִיפָה. וְאֶפְעַל גַב דָמוֹחָא יִקּוּם בֶלֶא קְלִיפָה, מֵאַנְהָוָה דִיוֹשִׁיט יְדָא לְמִיכָל

מִפְיָה, בְּגִין, (ירמיה ב) **דְּכָל אֹכְלֵי יִאֲשָׁמוּ רְעוֹתָה תִּבְאֵ אֲלֵיכֶם
בְּאָמֵן.**

בְּהַהְוָא זָמָנָא, (תהלים נא) **אוֹתְחַפּוֹץ זְבַחֵי צְדָקָה.** **בְּגִין,** **דְּהָא
פְּרִין,** **יַתְחַבֵּר כָּלָא בְּחַבּוֹרָא חֲדָא,** **וַיְהָא שְׁמָא
שְׁלִימָם בְּכָל תְּקוּנִיה.** **וְכָדֵין קָרְבָּנוֹת לְהָיוֹת שְׁלִימָם,** **לִיְיָיָן
אֱלֹהִים.** **דְּהַשְׁתָּא אֱלֹהִים לֹא אַתְּחַבֵּר לְקָרְבָּנוֹת,** **דְּאַלְמָלָא
אַתְּחַבֵּר בֵּיתָה,** **פְּמָה אֱלֹהִים יִסְלַקְוּן אַוְדְּגִינָן לְאַתְּחַבְּרָא
תְּמָן.** **אָבֵל בְּהַהְוָא זָמָנָא,** (תהלים פט) **כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעוֹשָׂה
גְּפֻלָּות אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדֵךְ.** **וְאֵין אֱלֹהִים אַחֲרָא.**

וּבְהַהְוָא זָמָנָא כְּתִיב, (דברים לט) **רָאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הָוָא
וְאֵין אֱלֹהִים עַמְּדִי** (**רָאוּ עַתָּה**) **רָאוּ כִּי אֲנִי אֲנִי הָוָא
סָגִי,** **מָאִי עַתָּה.** **אֲלֹא דְלָא הוּה קָדָם לְכָנוֹ,** **וְהָוָא זָמָנָא
לִיהְיוֹי.** **אָמַר קָדוֹשָׁא בְּרוּךְ הָוָא,** **עַתָּה רָאָה,** **מָה דְלָא
תִּכְלֹוּן לְמִיחְמֵי מִקְדָּמָת דָבָרָא.**

כִּי אֲנִי אֲנִי, **תְּרִי זָמָנִי אַמְּמָאִי.** **אֲלֹא לְדִיְקָא,** **דְּהָא לִית
תְּמָן אֱלֹהִים,** **אֲלֹא הָנִיא.** **דְּהָא כִּמָה זָמָנִין,** **דְּאַתְמָר
אֲנִי זָמָנָא חֲדָא,** **וְלֹא יִתְיַיר,** **וְהָוָה תְּמָן סְטוֹרָא אַחֲרָא.** **אָבֵל
הַשְׁתָּא אֲנִי אֲנִי הָוָא וְאֵין אֱלֹהִים עַמְּדִי,** **דְּהָא כָּל סְטוֹרָא
אַחֲרָא אַתְעַבֵּר,** **וְדִיְקָא אֲנִי אֲנִי.**

אֲנִי אַמִּית וְאַחֲרָה, **עַד הַשְׁתָּא מוֹתָא הוּתָה מִסְטוֹרָא אַחֲרָא,
מִפְאָן וְלֹהֲלָה,** **אֲנִי אַמִּית וְאַחֲרָה,** **מִפְאָן דְּבַהְוָא**

זָמְנָא, כֵּל אִיבּוֹן דָּלָא טַעֲמִי טַעֲמָא דְמוֹתָא. מִבֵּיה תְּהָא
לוֹן מוֹתָא, וַיַּקְיִם לוֹן (מ"ד). אַמְּנָא. בְּגִין דָּלָא יְשַׁתָּאָר
מִהְהָוָא זָוָהָמָא בְּעַלְמָא כָּלָל, וַיְהָא עַלְמָא חֲדָתָא, בְּעַזְבָּדִי
יְדוֹי קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוֹא. (תנינן י' דברים בו' קי"ג ע"ב)

(שיר לעיל ק"ו ע"א) (שמות כ"א) וְאֵם אָמַר יִאָמֵר וְגֹו' לֹא אֵצָא
חַפְשִׁי. כִּמְהָ דְאַתְמָר בְּדִין פָּגִים לִיה פְּגִימָו. אֵם בְּגַפּוֹ
יָבָא, מָהוּ בְּגַפּוֹ. תְּגִינָן, פְּתִירָגָמוֹ, בְּלִחוֹדָוִי. יְאוֹת הוֹא.
אָבָל הָא תְּגִינָן, כָּל עַלְמָא, לֹא קָאִים, אֶלָּא עַל גַּפָּא
חֲדָא, דְלִוִיתָן.

וּרְזָא דָא, בְּשַׁעַתָּא דְקִיְמָא דְכָר וּנוֹקְבָא, דְדָכָר וּנוֹקְבָא
בְּרָא לוֹן קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוֹא, וּבְכָל מָה דְאַזְלִין,
עַלְמָא מְזֻדְעֹזָע, וְאַלְמָלָא דְסָרָס קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוֹא
דְכּוֹרָא, וְצִנְעָן יִת נְוִקְבָא, הָוּ מְטַשְׁטַשִּׁין עַלְמָא. וּעַל דָא
לֹא עֲבִדִין תּוֹלְדִין, (דבר אחר ומואן דָלָא עֲבִיד תּוֹלְדִין בְּגַפּוֹ) אֵם בְּגַפּוֹ
יָבָא, תְּחוֹת הָהָוָא גַּפָּא, דָלָא עֲבִיד תּוֹלְדִין עַל. וְהַוְאֵיל
וּבָן, בְּגַפּוֹ יִצָּא, לְתִמְןָ אַתְדָחָא, וְלֹא עַל לְפִרְגּוֹדָא
כָּלָל, וְאַתְדָחָא וְאַטְרִיד מִהָהָוָא עַלְמָא. בְּגַפּוֹ יִצָּא, בְּגַפּוֹ
יִצָּא וְדָא.

תָא חִזֵּי, מָה כְתִיב, (ויקרא כ) עֲרִירִים יִמּוֹתוּ, עֲרִירִים (כתיב)
כָּלָל דְכָר וּנוֹקְבָא. בּוּרְזָא דְכּוֹרָא עַל, וּבּוּרְזָא
דְנוֹקְבָא יִפּוֹק. עַל בְּהָאִי, וַיִּפּוֹק בְּהָאִי. וְהָאִי אִיהוּ אַתָּר,

דְּקָא אָתַּדְבָּק בֵּיה בְּהַהוּא עַלְמָא, דְּהָא קֹדֶשׁ אֲבָרִיךְ הוּא לֹא בְּעֵינֵי דִּיעּוֹל קָמִיה, מִן דְּמָסֶרֶס גְּרָמִיה בְּהָאֵי עַלְמָא. תָּא חִזֵּי, מִן קָרְבָּנָא. דְּלָא (דָף ק"ט ע"א) הָוּ מִקְרָבִין קָמִיה סְרוֹסָא, וְאֲפִיקוּ לֵיה, דְּלָא יִתְקַרְבֵּ לְקָמִיה, וְפִקְיד וְאָמֵר, (וַיָּקֹרֵא כב) וּבְאֶרְצָכֶם לֹא תַּעֲשֶׂו. וְכֵן לְדָרִין דָרִין אָסִיר לְסְרוֹסִי בְּרִין, דְּבָרָא קֹדֶשׁ אֲבָרִיךְ הוּא בְּעַלְמָא. דְּהָא כָּל סְרוֹסָא, דְּסְטָרָא אַחֲרָא אֲיהוֹ. וְאֵי אֲיהוֹ אָשְׁתָּדָל, וּנְסִיב אִתְּתָא, וְלֹא עֲבֵיד תּוֹלְדִין, וְלֹא בְּעָא, וְאַף עַל גַּב דְּאִיתְּתָא לֵיה אִתְּתָא, או אֵי הִיא לֹא בְּעָא, וְעַל הַהוּא עַלְמָא, בְּלֹא תּוֹלְדִין, מָה כְּתִיב. אִם בָּעֵל אָשָׁתוֹ הָוּא, וְלֹא אָשְׁגָּחוּ לְפָעֵל יְדוּי דְּמָאָרִיהוֹן, וַיֵּצֵא אָשָׁתוֹ עַמוֹ, אֲיהוֹ יְעוֹל בְּגַפּוֹ דְּכֻבָּרָא, וְאֵיהִ בְּנוֹיָקָבָא. בְּגַפּוֹ יָבָא בְּגַפּוֹ יֵצֵא כִּמָה דְּאָתְמָר, כְּלֹא עַל תְּקוּנִיה.

אִם אָדָנִיו יִתְּנַזֵּן לוֹ אָשָׁה, כִּמָה דְּאָתְמָר, אִם אָדָנִיו, דָא אֲיהוֹ אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. יִתְּנַזֵּן לוֹ אָשָׁה, מִהְכָּא, דְּלָאו בְּרִשׁוֹתָא דְּבָר בְּשָׁ קִיִּמָא לְמִיסְבָּאתָה. אֶלָּא (בְּלֹא מִשְׁלִיט) פְּלִסְמָ מָזְנִי מִשְׁפְּט יי') כְּלֹא בְמָזְנִים לְעַלוֹת. יִתְּנַזֵּן לוֹ אָשָׁה, דְּהָא לֹא בְּרִשׁוֹתָה אֲיהוֹ. וּמִן אֲיהִי. הָהִיא דְּלָאו דִילִיה, וְלֹא אָזְדְמַנְתָּ לְגַבִּיה, וּמִן אֲיהִי. הָהִיא דְּהֽוֹת זְמִינָא לְאַחֲרָא, וְאֲקָדִים הָאֵי בְּרַחְמִי, וְגַטְיל לָהּ, דָא אֲתִיְהִיבָת לֵיה, דְּלָא אֲתִחְזִיאָת לֵיה. וּקֹדֶשׁ אֲבָרִיךְ הוּא

חִמֵּי מְרֹחִיק, וְחִמֵּי לְהַהִיא אֲתָתָא, דִזְמִינַת לְאַפְקָא
תוֹלְדִין בֶּעֱלָמָא. אֲקָדִים הָאֵי בְּרָחְמִי, וְאֲתִיכִיהִיבָת לִיה,
וְעַבְדִּים אַיִבְזִין, וְזַרְעַ זַרְעָא, בְּאֲתָתָא (ס"א בְּגַנְתָּא) דָלָאו
דִילִיה, בְּגַיַּן כֵּה, הָאַשָּׁה וַיְלָדִיה תְּהִיחָה לְאַדְנִיה, וְהָוָא
יֵצֵא בְּגַפּוֹ. אֵי עַנְיִיא מְסֻפְנָא, פְּמָה אֲשַׁתְּדֵל בְּרִיקְנִיא,
לְאֵה וְאֲשַׁתְּדֵל לְמַעַבְדָּ פִּירִין, בְּגַנְתָּא דָלָאו אֵיהִ דִילִיה,
וְנַפְקָ בְּרִיקְנִיא.

סְבָא סְבָא, בְּעַדְנִין (נ"א בְּעַדְנִין) אַלְיִין, לֹא הוּא בְּרָגְלִיךְ דְחֵי
לְתַרְעָא, כְּמַאֲן דְשִׁכְיָב בְּאַרְעָא בְּלֹא תַוְקִפָּא, דְהָא
אֲתַחְלָשׁ וּמְחַלְשָׁא סְגִי, דָלָא יְכִיל, דְחֵי בְּרָגְלוֹי. אֲתַתְּקַרְבָּ
סְבָא, וְלֹא תַדְחֵל. הָא עַנְיִיא מְסֻפְנָא, דְאֲשַׁתְּדֵל
בְּרִיקְנִיא, אִימָא אַמָּא. אֵי בְּגַיַּן דַזְרַע בְּגַנְתָּא אַחֲרָא
דָלָאו דִילִיה, יָאֹות. אֵי חַכִּי (ס"א אַבְלָהָכָא) קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
יְהִיב לִיה הָהָוָא גַּנְתָּא לְמַזְרָע בָּה, דְהָא אֵיהִו לֹא נְטִיל
לָהּ. אֶלָּא תָא חֹזֵי כָל מַלְיָן דְקֹודְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַבְדִּ
כְּלָהוּ בְּדִינָא אִינְנוּ וְלֹא הָיוּ מַלְהָ בְּרִיקְנִיא הָאֵי דְקֹודְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא יְהִב לִיה אֲתָתָא וְעַבְדָ בָה פִירִין וְאַיְבִין לֹא
הָאֵי כְּשָׂאָר בְּגִי גָלְגָולָא וְלֹא דְמִי מַאֲן דְאֲשַׁתְּדֵל בָהָא
עַלְמָא לְאַסְגָּאָה אַיְלָנָא (ס"א וְלֹא יְכִיל) לְמַאֲן דָלָא בְּעָא
לְאַסְגָּאָה וְלֹאֲשַׁתְּדָא וְאַעֲקָר וְאַפְּיָל טְרִפְיָן דְאַיְלָנָא
וְאַזְעָר אַיְבָא דִילִיה.

הָאֵי דָּאָדָנָיו יַהֲבֵ לֵיהַ אַתְּתָא, בְּגַיְן לְמַעַבֵּד אַיְבָּין, הָאֵ אשְׁתָּדָל בְּקָדְמִיתָא בְּגַיְן לְאַסְגָּאהּ אַיְלָבָא, וְלֹא יַכְיל. זֶכְיָין כָּל כֶּפֶךְ לִיתְ לֵיהַ, (ס"א דְבָנֵין יַם בְּנֵן לִיתְ לֵיהַ) דָּאֵי הָוָה זֶכְאָה בְּדָקָא יַאֲוֹת, לֹא הָוָה תָּב בְּגָלְגָולָא, (כְּאַבָּנָא בְּקוֹסְפִּיתָא) דָּהָא בְּתִיבָּ, (ישׁועַה נָ) וְנַתְּתָי לְכָם בְּבִיתִי וּבְחוֹמוֹתִי יַד וּשְׁם טֻוב מְבָנִים וּמְבָנוֹת. וְהַשְּׁתָּא דָלָא זָכָה, קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הָוָא חָמֵי, דָהָא אַשְׁתָּדָל וְלֹא יַכְיל, הָאֵי, אַדְוָנָיו יַתְּן לוֹ אָשָׁה, בְּמָה דְאַתְּמָר. וְכִיְּוָן דָחֵס עַלְיָה קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הָוָא, וַיַּהַב לֵיהַ בְּרִיחָמֵי, קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הָוָא גַּבִּי מְדִידָה בְּקָדְמִיתָא, וְגַטְיל מָה דְגָרָעַ הָוָא מְבוֹעָא, וּבְגַיְן כֵּה, הָאָשָׁה וַיְלַדְתָּה תָּהִיה לְאַדְבִּיה, וּלְבָתָר יַיְתוֹב, וַיַּשְׁתָּדַל עַל גְּרָמִיהָ, לְאַשְׁלוּמִי גְּרָעוֹנִיהָ. עַד הַכָּא רָזָא דְקָרָא.

סְבָא סְבָא, אַתְ אָמְרָת עַל דָא, דְבָרִיקָנִיא אַשְׁתָּדָל, וְלֹא אַשְׁגַּחַת עַלְהָ, דְבָרִיקָנִיא אַתְ אָזִיל בְּמָה דְאַמְרָתָ, דָהָא קָרָא רְדִיף אַבְתָּרָה, דְסִתְיר כָּל בְּנִינָא דְבָנִית עַד הַשְּׁתָּא, וְאַתְ חַשְׁיבָ דְאַגָּת מְשֻׁטָּטָא יַמָּא לְרַעֲוֹתָה. וּמְאַיְ אִיהָ. דְכְתִיבָ, וְאַם אָמַר יַאֲמַר הַעֲבָד אַחֲבָתִי אַתְ אַדְוָנִי אַתְ אַשְׁתִּי וְגוֹ.

אֵי סְבָא סְבָא, לְאֵי חִילָא, מָה תַּעֲבִיד, חַשְׁבָת דָלָא לֵיהַוִי מְאַן דְרְדִיף אַבְתָּרָה, הָא הָאֵי קָרָא רְדִיף אַבְתָּרָה, וְנַפְיךְ מְבָתָר כְּתָלָא, בְּאַיְלהּ בְּחַקָּלָא, מְדַלְגָ דְלוֹגִין

אֶבְתָּרֵךְ, תְּלִיסֶר דִּילּוֹגִין דָּלִיג אֶבְתָּרֵךְ וְאֶדְבֵּיק לְךָ, מַה תַּעֲבִיד סָבָא. הַשְׁתָּא אַית לְךָ לְאַתְּגָבָרָא בְּחִילְךָ. דָּהָא גִּיבָּר תְּקִיפָּה הוּא יָמָא. סָבָא סָבָא, הוּא דָכִיר יָמָא (צ"ז ע"ב) הַתְּלִגָּא, כֵּד וּרְעֵנָא פּוֹלִין, וְהָוּ כִּמָּה גּוֹבָרִין בְּנֵי (ד"ג ק"ט נ"ב) חִילָּא, לְקַבְּלָה, וְאַנְתָּה בְּלִחוּדָה, נְצִחָת תְּלִיסֶר גּוֹבָרִין תְּקִיפִּין, בְּנֵי חִילָּא, דָכֵל חַד מִפְּיָהוּ קַטִּיל אֲרִיאָ, עַד לֹא יִכּוֹל.

אֵי לְאִינּוֹן תְּלִיסֶר גּוֹבָרִין נְצִחָת, הַנִּי תְּלִיסֶר דְּלִית בְּהָיו חִילָּא, אֵלָא מְלִין, עַל אַחַת כִּמָּה וּכִמָּה. אָמֵר יָאָמֵר כְּתִיב. אֵלָא קַוְדְּשָׁא בָּרוּךְ הוּא אֲרֻחִיה לְמַעַבְדָּד דִּינָא לְכָלָא. כֵּד מְטָא זְמָנָא דָהָא אַתְּתָא לְאַשְׁפָחָא בָּר זָוִיגִיה מַה עֲבִיד קַטִּיל לְדִין, וּנְטִיל לְהָה הַהְוָא בָּר זָוָגָא, וְאַיְהָ נְפִיק מַהָּאֵי עַל מָא בְּלִחוּדוֹ יְחִידָה.

וְאָמֵר יָאָמֵר, הָא אוֹקְמוֹתָה חֶבְרִיָּא כְּפִשְׁטוּתָה דְּקָרָא. וְאָמֵר, בְּשִׁירוֹתָא דְּשִׁית שְׁבִין, יָאָמֵר, בְּסֻפָּא דְּשִׁית שְׁבִין, עַד לֹא יַעֲלֵל שְׁבִיעָה, דָהָא אֵי אָמֵר, כֵּד אַיְהָ אָפְּילָו בַּיּוֹמָא חַד מִשְׁבִּיעָה, מְלוֹי בְּטִלִּין. מַאי טָעֵמָא. הַעֲבָד פְּתִיבָה, בְּעוֹד דָאַיְהוּ עֲבָד, בְּשִׁתָּא שִׁתִּיתָּא. אָמֵר בְּשִׁירוֹתָא דְּשִׁית שְׁבִין, וְלֹא אָמֵר בְּסֻפָּא דְּשִׁית שְׁבִין, לֹא בְּלֹום הָוּא, וּבְגַין פֵּה, תַּרְיִ זְמָנִי אָמֵר.

והכא, ועוד דאייה בhai אהתא, אסגי (ויקרא רמ"ד ע"א) צלותין ובעותין בכל יומא, לגבי מלכა קדישא, כמה דהוה שירותא ברחמי, כי הוא סופה ברחמי, וזה הוא אמר יאמר. אמר בקדמיתא, כד אקדים ברחמי. יאמר בסופה ויתקבל ברחמי. ומה יאמר. אהבתי את אדוני, דבגין דא, ובסגיאו דצלותין, רחמים ליה לקידשא בריך הוא. אתקין עובדיו, ואמר אהבתי את אדוני את אשתי ואת בני לא יצא חפשי. وكידשא בריך הוא קביל ליה, בההוא תיובתא, ובאיינון סגיאו דצלותין. מה עביד קידשא בריך הוא, מה דהוה זמין לאחדרא ליה בגלוילא, ולמסבל עונשין בהאי עלמא, על מה שעבד, לא אהדר ליה להאי עלמא. ומה עביד, קרייב ליה לבוי דינה דמתיבתא דרקעיעא, ודיבין ליה, ומסרין ליה לבוי מלקיותא, וארשيم ליה קידשא בריך הוא, היך את מסר לבוי עונשא, ופוגים ליה, למחיי תחות שלטניה דערלה, (נ"א ופקיד ליה למחיי תחות שולטנא דיובללא) עד זמן ידיעא, ובתר פריך ליה.

אי בההוא זמנא דקא עבדין ליה פגימג, אי מטא יובללא, אפילו יומא חד ליוובללא, אתה חשב כמה דASHBACH זמנא עד יובללא, כי אתה עבש ולא יתר. אתה יובללא, ואפרוק, ועאלין ליה גו פרגודה. עד הכא. אסתים עיגוי ההוא סבא, רגעה חדא.

פָתָח וְאָמֵר, (מיכה ח) **שְׁמֻעוֹ הָרִים אֶת רַב יְיָ וְהָאִתְגִּנִים מִסְדֵּי אָרֶץ כִּי רַב לְיְיָ עַם עֲמוֹ וְגַוּ.** אֵי סְבָא, עַד הַשְׂתָּא הָוַית בְּעַמְקֵי יִמְאָ, וְהַשְׂתָּא דָלְגַת בְּטוֹרִין תְּקִיפִין, לְמַעַבֵּד עַמְהָוּן קָרְבָּא. אֵלָא וְדָאִי עַד בְּעַז, בִּימָא תְּקִיפָא אַנְתָּא, אָבֵל עַד דָאַזְלָת בְּעַמְקֵי יִמְאָ, פְגַעַת בְּאַיְנוֹן טוֹרִין תְּקִיפִין, דֵי בְגֹו יִמְאָ, וְאַעֲרָעָת בְּהָוּ. הַשְׂתָּא אַית לְךָ לְאַגְחָא קָרְבָּא בְּעַמְקֵי יִמְאָ, וּבְהַגְהָהוּ טוֹרִין.

סְבָא לְאֵי חִילָא, מִאן יַהְבֵּד בְּדָא, הָוַית בְּשָׁלָם, וּבְעִית לְכָל הָאֵי, אַנְתָּא עֲבָדָת, אַנְתָּא סְבִיל. הַשְׂתָּא לִית לְךָ, אֵלָא לְאַגְחָא קָרְבָּא, וְלַנְצָחָא כֵּלָא, וְלֹא לְמַהְדר לְאַחֲרָא. אַתְקִיף בְּחִילָה, חַגּוֹר חַרְצָה, וְלֹא תְדַחֵל, לְתִבְרָא הַנִּי טוֹרִין, דֵלָא יַתְקִפּוּן לְגַבָּה. אַיְמָא לוֹן, טוֹרִין רַמְאַיִן, טוֹרִין תְּקִיפִין, הַיְיָ אַתָּוּן מִתְתִּקְפִין.

תְּרִי קְרָאִי בְּתִיבִי, חד בְּתִיבִ, קְוּם רַב אֶת הָרִים וּתְשִׁמְעֵנָה הַגְּבֻעוֹת קוֹלָה. וּחַד בְּתִיבִ, שְׁמֻעוֹ הָרִים אֶת רַב יְיָ. אֵלָא אַית טוֹרִין, וְאַית טוֹרִין. אַית טוֹרִין, דְאַיְנוֹן טוֹרִין (ג' ע"א) רַמְאַיִן לְעַיְלָא לְעַיְלָא, לְאַלְיָן בְּתִיבִ, שְׁמֻעוֹ הָרִים אֶת רַב יְיָ. וְאַית הָרִים, דְאַיְנוֹן טוֹרִין. תְּתָאֵן לְתִתְאָמְנִיהָוּ, לְאַלְיָן בְּתִיבִ, קְוּם רַב אֶת הָרִים. דְהָא רְדִיף מִצּוֹתִין, (תִיקוֹנוֹן ו'ג') אַית לְגַבְיִיהָוּ. וְעַל דָא אַית טוֹרִין וְאַית טוֹרִין.

וְאֵת יִמְאָה, סֶבֶא, הָא כְּתִיב וַתִּשְׁמַעַנָּה הַגְּבֻעוֹת, אֲלֵין גְּבֻעוֹת כָּל (ק"ב ע"ב, קכ"ט ע"ב) אִינְנוּ דְלִתְתָּא, וַהֲשִׁתָּא אֲנָת עֲבִיד לֹזֶן הַרִּים. אֲלֹא הַכִּי הַוָּא, לְגַבֵּי אִינְנוּ טוֹרִין רַמְאַיִן, אַקְרָוִן גְּבֻעוֹת. בֶּד אִינְנוּ בְּלַחְוֹדִיְהוּ אִינְנוּ הַרִּים אַקְרָוִן.

תָּא חִזֵּי, פְּתִיב וְהַאִתְגִּים מַסְדֵּי אָרֶץ, כִּיוֹן דְכִתִּיב שְׁמַעוֹ הַרִּים, (ד"ג ק"י נ"א) מַאן אִינְנוּ הַרִּים, וַמַּאן אִינְנוּ אִתְגִּים. אֲלֹא, הַרִּים וְהַאִתְגִּים כְּלַהוּ חַד. אֲבָל אִינְנוּ תִּלְתָּעַל אֵין לְעַילָּא עַל רִישֵׁיְהוּ. וְאִינְנוּ תִּלְתָּעַל מְנִיחָהוּ. וּכְלַהוּ חַד. הַרִּים לְעַילָּא, וּלְעַלְיָהוּ אָמַר דָּוד (תְּהִלִּים קְכָא) אֲשֶׁר עִינִי אֶל הַהֲרִים. וְאֵין אִינְנוּ תִּלְתָּעַל קְדָמָאִי. וְהַאִתְגִּים מַסְדֵּי אָרֶץ, אֲלֵין אִינְנוּ תִּלְתָּעַל בְּתָרְאִי, לְתִתְאַמְּבִיהָה, תְּרִי סְמִיכִי בִּיתָא, וְחַד חֲדוֹה דְבִיתָא, וְאֵין אַקְרָוִן מַסְדֵּי אָרֶץ. אִתְגִּים אִינְנוּ, וְהַאִתְגִּים אַקְרָוִן.

סֶבֶא סֶבֶא, הָא יִדְעַת, מַאן דְאָגָח קָרְבָּא, אֵי לֹא יִדְעַ לְאַסְתָּמָרָא, לֹא יִגְצָח קָרְבָּין, אַצְטָרִיךְ לְמַחְאָה בַּיְדֵיהָ, וּלְאַסְתָּמָרָא בְּרַעְיָונִיהָ, מַה דִּיהָא חָשֵׁב אַחֲרָא, דִּיהָא חָשֵׁב אֲיהָו, וַיַּד יְמִינָא זְמִינָא תְּדִיר לְמַחְאָה. וּמַחְשָׁבוֹי וַיַּדְא שְׁמָאלִית, זְמִינָא תְּדִיר לְקַבְּלָא וּלְאַסְתָּמָרָא, וַיְמִינָא כֵּלָא. הַשְּׁתָּא אַמְּרָת וְהַאִתְגִּים, אִתְגִּים אִינְנוּ לְתִתְא, וְהַרִּים לְעַילָּא. אַסְתָּמָר סֶבֶא, דָהָא

רְעִיּוֹנָא אֶחָרָא לְקַבֵּלָה, דכתיב, (תהלים פט) **מִשְׁפֵּיל לְאִתָּן** האזרחי. וዳ איה אברהם סבא, ואكري איתן, ואי אברהם איה איתן, יצחק ויעקב איתנים אקרון. קום סבא, זהה ידעת רعيונה הוא מתי לרعيונה.

(במדבר כד) **וַיְשָׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר אִתָּן מִזְבֵּחַ וְשִׁים בְּפֶלֶע** קנה. איתן: דא (קי"ט ע"ב,blk י"ד ע"א) בקר ד아버지. והיינו, (בראשית מד) הבקר אור. דא עמודא, הכל עלמא קיימא עליה, ונהירו דיליה מאברהם ירידת. נהר היוצא מעדן אكري. אי סבא סבא, הוא רعيונה אחרא לקבלה, ולא ידעת לאסתمرا, היכי מגיחין קרבא. סבא, אין הוא

תוקפה דיליה, ודאי (קהלת ט) לא לגברים המלחמה.

כתיב משכילד לאיתן האזרחי, כתיב משכילד לדוד, דא נהר היוצא מעדן, דאיו תורגם לדוד, לאודעалиה, מאיבונן מלין סתימין עלאלין. אי משכילד איה נהר דנפיק מעדן. איתן האזרחי אברהם, איה לעילא ודאי, הוא ידענא. ואף על גב דאנא סבא, על רعيונה דא מגינה. איתן האזרחי, תרין הרגין איבון. כמה דאת אמר, בקר אור. אור, הוא אברהם. (ויקרא ר' ע"א, כ"ב ע"ב) בקר הוא נהר. אוף היכי, איתן האזרחי, אזרח, הוא אברהם. איתן, כמה דאתمرا, דא הוא נהר דנגיד ונפיק מעדן. השטא סבא, קום קאים על רתיכך, דהشتא תנפול

וְלَا תִכְלֹל לְמַיְקָם. הֵא שֶׁלְמָה מִלְּפָא, אֲתִי בְּחִילּוֹי וַרְתִּיכּוֹי וְגַבְרוֹי וְפַרְשּׂוֹי, וְאֲתִי לְקַבְּלָה, קֹום פָּוֹקֵם חַקְלָא, דָּלָא יִשְׁפַּח לְךָ תִּמְןָן. בְּתִיב (מלכים א' ח') וַיַּקְהַלֵּךְ אֶל הַמֶּלֶךְ שֶׁלְמָה כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּירָה הָאִתְגִּנִּים בְּחָג וְגּוֹן. יִרְחָה דָּתִילְיָדו בֵּיה הָאִתְגִּנִּים, וּמְאָן אִינְון. אַבְּהָן, וְאִינְון אִתְגִּנִּי עַוְלָם. וַיִּרְחָה דָּא, אִיהו תְּשִׁירִי. דָּאַלְפָא בִּיתָא אַהֲדָר לְמִפְרָעָה מַתְתָּא לְעַילָּא.

וְתוֹ מִמְּלָה, יִאּוֹת דְתִפְוֹק מִן חַקְלָא, וְלֹא תִשְׂתַּבַּח תִּמְןָן. אַיְלוֹ בְּתִיב מִשְׁכִּיל לְאִתְןָן הָאָזְרָחִי כְּדַקְאָמְרָתָה. הַשְׁתָּא דְכִתְבָּה מִשְׁכִּיל לְאִתְןָן הָאָזְרָחִי. לִית קְרַבְךָ כְּלוּם, וִתִּפְוֹק מִן חַקְלָא, בָּעֵל פְּרַחַךְ וְלֹא תִתְחַזֵּי תִּמְןָן.

אֵי סְבָא עֲנֵנָא מְסִבְנָא, הַיְכִי תִפְוֹק. אֵי חַבִּי, יִגְצְחַנוּ לְךָ וַתְּעַרְוָק מִן חַקְלָא, כָּל בְּנֵי עַלְמָא יִרְדְּפָוּן אַבְתָּרָה, וְלִית לְךָ אַגְּפָיוּן לְאַתְּחֹזָה קְמִי בָּר בָּשׂ לְעַלְמָין. הַכָּא אָוְמִינָא, דָּלָא אַפְוֹק מִן חַקְלָא, וְהַכָּא אַתְּחֹזִי אַגְּפָיוּן בְּאַגְּפָיוּן בְּשֶׁלְמָה מִלְּפָא, וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וְגַוְבָּרִין וְפַרְשִׁין וַרְתִּיכּוֹן דִּילִילָה. קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַו־ּא יִסְּמִיעַ לְךָ סְבָא, דָּהָא לְאֵי חִילָּא אַגְּתָה. קֹום סְבָא אַתְּגָבָר בְּחִילָּה וְאַתְּתִּקְהָפָה, דָּעַד יוֹמָא דָּא הוּא תְּגִיבָּר תְּקִיףָ בְּגַוְבָּרִין. פָּתָח וְאָמֵר, מִשְׁכִּיל לְאִתְןָן הָאָזְרָחִי. אַלְוֹ בְּתִיב מִשְׁכִּיל לְדָוד, כְּדַקְאָמְרָתָה, אַבְּלָל מִשְׁכִּיל לְאִתְןָן, אִתְ

מִשְׁפֵּל וְאֵיתַ מִשְׁפֵּל. אֵיתַ מִשְׁפֵּל לְעַילָּא, וְאֵיתַ מִשְׁפֵּל
 (בראשית ט"ז ע"ב) לְתַתָּא. מִשְׁפֵּל לְאֵיתַן בָּזְמָנָא דְּהַהוּא גַּהֲרָה,
 קָם בְּתַאֲוֹבָתָא כֹּל שִׁיְּפָן חֲדָאן וּמִתְחָבֵרָן לְגַבִּיהָ, וְאֵי הוּא
 (ד"ג ק"י נ"ב) סְלִיק, עַד דְּמוֹחָא עַלְּאָה אַתְּפִים לְגַבִּיהָ, וְתַדִּי
 לְקַבְּלִיהָ. וּכְדִין מִשְׁפֵּל לְאֵיתַן הָאָזְרָחִי, מִשְׁפֵּל לֵיהֶה,
 וְאוֹדָע לֵיהֶה עַל יְדָא דָאַבְּרָהָם (ס"א עַל יְדָיו דָאַבְּרָהָם) רְחִימָיו, כֹּל
 מַה דְּאַצְּטָרִיהָ, וְהַהוּא מוֹחָא עַלְּאָה מִשְׁפֵּל לְאֵיתַן. וּכְדִין
 דָּוד מִלְּכָא, אַתְּתָּקֵן בְּתַאֲוֹבָתָא לְגַבִּיהָ, אֵיתַהוּ מִשְׁפֵּל
 לְדָוד. כִּמְהָ דְּהֻוהָ מוֹחָא עַלְּאָה, מִשְׁפֵּל לֵיהֶה. וְעַל דָּא,
 אֵיתַ מִשְׁפֵּל, וְאֵיתַ מִשְׁפֵּל. (איית מִשְׁפֵּל).

בִּירָח הָאִתְּגִּים, דָּאַתְּלִידָו בְּהָא יְרָח אִתְּגִּים, בְּנִינָא
 לְתַתָּא אֵיתַהוּ כְּגֻונָא דְּלַעַילָּא, וְאַתְּלִידָו בְּיַהָּ
 הָרִים וְאִתְּגִּים. הָרִים סְתִּימִין. אִתְּגִּים: יְרָכִין תְּקִיפִּין
 בְּגַחַשָּׁא, וְהַהוּא אֵיתַן בִּינְיִיהָ.

קוּם סְבָא, הוּוי מַחְיִי לְכָל סְטְרִין, בְּשַׁעַתָּא דְּסְלִיק מַשָּׁה
 לְקַבְּלָא אָוּרִיתָא, מִסְרָ לֵיהֶה קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 שְׁבָעֵין מַפְתָּחָן דָּאָוּרִיתָא. כִּד מְטָא לְתַשְׁעָה (ושיתין)
 וְחַמְשִׁין, הַהָּוה חַד מַפְתָּחָא גְּבִינָה וּסְתִּים, דְּלָא הַהָּוה מִסְרָ
 לֵיהֶה, אַתְּחַפֵּן לְקַמִּיהָ. אָמֵר לֵיהֶה, מַשָּׁה, כֹּל מַפְתָּחָן עַלְּאַיִן
 וְתַתָּאֵין בְּהָאֵי מַפְתָּחָא תְּלִיאֵין. אָמֵר לְקַמִּיהָ, מְאַרְיָה
 דְּעַלְּמָא, מַה שְׁמִיהָ. אָמֵר לֵיהֶה אֵיתַן. וְכֹל אַיְבָּוּן אִתְּגִּים

ביה תליין, וביה קיימן לבר מגופא דתורה שבכתב יהו.
אודע ליה, ומשביל ליה, יהו עקרא ומפתחה דתורה
שכתב.

ובכן את התקנת תורה שבعل פה לגביה, עיקרה דהיכלא
הוא מפתחה (בראשית ל"ז ע"ב) דיליה, (לגביה) ודאי כדין
משביל לדוד. ומגו (ק"ח ע"ב) דירתא תורה שבעל פה,
(לגביה) אתוון למפרע. על דא אקרי תשרא' תשדר
יהו, אבל בגין דายו רוזא דשמא קדישא חתים ביה
קדישא בריך הויא, את דשמיה י'. במנזבח, חתים ביה ה',
הרשות עד חצ'י המזבח. את דבורה, וחתים ביה ו',
והינו דכתיב, (שופטים ח) ותשך דבורה. ובatter דא, חתימי
דשמא קדישא, דאתרים ביה.

והוא מפתחה, כד פתחא בתורה שבעל פה, בעינן
לאשתמודעא ליה, ודא יהו (מ"ז ע"ב) תניא, איתן
מושבך, ברירתא לבר מגופא. איתנים: איפון תנאים.
עמדוים סמכין, לבר מגופא. השטה אית לאודעא מליה,
בזמןא דאלין לגביה תורה שבכתב, אקרון איתנים. לגביה
תורה שבעל פה, אקרון תנאים. איתן, לגביה תורה
שבכתב. תניא, לגביה תורה שבעל פה. וכלא בדקא
יאות.

חברייא, הא אנא בחקלא. שלמה מלפआ, וגוברין